

SVENSKT NÄRINGSLIV

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten

Vår referens/dnr:
5/2020

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sf@regeringskansliet.se

Er referens/dnr:
S2019/05151/SF

2020-04-08

Remissvar

Grundpension

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttra sig över delbetänkandet Grundpension SOU 2019:53.

Av utredningen framgår att det råder stor osäkerhet vad avser hur förmåner hos enskilda medlemsländer ska betraktas och behandlas ur ett rättsligt perspektiv, som minimiförmåner eller som grundskyddsförmåner. Att mot den bakgrunden lägga fram de förslag som utredningen gör riskerar att innebära ett nytt bakslag vid en eventuell framtida prövning i EU-domstolen. Svenskt Näringsliv förordar istället att en utredning tillsätts för en bredare översyn av grundskyddets konstruktion och villkor.

Dagens garantipension är ett grundskydd för personer som har låg eller helt saknat inkomstgrundad pension. Detta grundskydd ska tillförsäkra äldre personer som är bosatta i Sverige en minimipension under förutsättning att de haft en rimlig anknytning till Sverige. För att erhålla full förmån krävs 40 års bosättning. Eventuell inkomstbaserad pension avräknas mot garantipensionen, med undantag för bl a visst fribelopp. Garantipensionen är i sin helhet skattefinansierad.

Bakgrunden till Garantipensionsutredningens delbetänkande Grundpension (SOU 2019:53) är EU-domstolens dom i målet Zaniewicz-Dybeck. EU-domstolen konstaterar att den svenska garantipensionen är en minimiförmån och att den därmed ska samordnas enligt de särskilda reglerna om minimiförmåner enligt EU:s reglering rörande samordning av sociala trygghetsförmåner (dåvarande förordning 1408/71). Innebörden av EU-domstolens avgörande är att de svenska reglerna rörande garantipension inte är tillämpliga, dvs att garantipensionen ska baseras på det antal år individen varit bosatt i Sverige och att individen kan få garantipension exporterad till annat EU-land. Utredningen anser dock att det råder rättslig osäkerhet om det finns en skyldighet för utbetalande medlemsland att exportera garantipension, vilket dock utredningen förordar. Samordningsreglerna för minimiförmåner enligt EU-regleringen innebär bosättningsperiod i annat EU-land ska tillgodoräknas liksom att bosättning i Sverige krävs för att förmånen ska utbetalas.

Utredningens mål tycks ha varit att utarbeta så marginella ändringsförslag som möjligt för att säkra upp att det svenska grundskyddet i form av garantipension inte ska betraktas som en minimiförmån enligt EU:s regelverk. Detta vägval har inneburit att utredningen inte genomfört en övergripande översyn av garantipensionens syfte och konstruktion, inte heller har utredningen djupare analyserat hur individen bör kvalificera sig för garantipension och vilka villkor som ska vara uppfyllda för att erhålla förmånen. Det finns en påtaglig risk att de ändringar som utredningen föreslår inte är tillräckliga för att uppnå utredningens önskade syfte och, i den händelse förslagen genomförs, vid en framtida prövning i EU-domstolen skulle den föreslagna grundpensionen fortfarande betraktas som en minimiförmån.

SVENSKT NÄRINGSLEV

Mattias Dahl